

Кина и Украјинска криза: несврставање у антируски блок¹

Душан ПРОРОКОВИЋ

Апстракт

Ескалација Украјинске кризе представља један од кључних догађаја у савременим међународним односима. Након годину дана њеног трајања може се констатовати да у светској политици више ништа није исто. Посебну пажњу привлачи чињеница да се, изузимајући земље политичког Запада (у које убрајамо и Јапан, Јужну Кореју, Аустралију и Нови Зеланд), у антируски блок није сврстао нико други, нити један незападни актер. Спољнополитичко позиционирање Кине у том контексту врло је занимљиво, а имајући у виду да се ради о једном од најважнијих актера међународних односа, сасвим је могуће и да је управо такав приступ охрабрио остале незападне актере да не подлежу притисцима САД и ЕУ. Истраживачко питање којим се аутор руководи гласи: зашто се Кина није сврстала у антируски блок? Хипотеза која се доказује јесте да кинеско руководство није ни имало намеру да то чини, упркос наивном надању политичког Запада како би до тога могло у неком тренутку доћи. Закључак је да Кина има релативно новије историјско искуство деловања у оваквим ситуацијама (Мађарска 1956. године), као и да је између Кине и Запада изгубљено поверење, услед чега званични Пекинг није имао разлога да жртвује своје стратешко партнерство са Москвом. Кина се руководи сопственим интересима, а они се ипак тичу стварања ефективне равнотеже снага у међународним односима која ће резултирати успостављањем новог светског поретка. На том послу, Пекингу је Русија савезник.

Кључне речи: Кина, Украјинска криза, Русија, САД, антируски блок, незападни актери.

---

¹ Рад је настао у оквиру научноистраживачког пројекта „Србија и изазови у међународним односима 2023. године“, који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, а реализује Институт за међународну политику и привреду током 2023. године.

Ако је у првом кварталу 2022. године и било оптимизма у САД и ЕУ повезаног са евентуалним придруживањем званичног Пекинга западним санкцијама против Русије, онда је он врло брзо окопнио. Практично, већ до краја другог квартала исте те године постало је јасно да, за разлику од политичког Запада, Кина има неку своју рачуницу и руководи се сопственом логиком. Због тога, не само да није било придруживања санкцијама против Русије већ је протоком времена дошло и до заостравања односа између САД и ЕУ са једне и Кине са друге стране.

Прву официјелну реакцију након ескалације Украјинске кризе изрекао је председник Си Ђинпинг (*Xi Jinping*) у телефонском разговору са Владимиром Путином само дан након почетка руске офанзиве: „Нагле промене у источним регионима Украјине привлаче велику пажњу међународне заједнице. Начелни став Кине темељи се на доследном поштовању суверенитета и територијалног интегритета свих држава и придржавању мисије и принципа који произилазе из Повеље Уједињених нација.“² Кевин Руд (*Kevin Rudd*), својевремено дипломата у Кини, а потом и премијер Аустралије, приметио је тада да „у центру кинеских напада на САД откако је Си Ђинпинг дошао на функцију стоји оптуживање за континуирано кршење принципа Повеље УН о државном суверенитету.“³ Логичан закључак након овакве констатације јесте да кинеска политика постаје неодржива, односно да су пред Кином два избора: придружити се западним мерама против Русије (макар и делимично) или изгубити углед у међународним односима због подршке агресији на чланицу УН. Или, како је сам Руд илустровао, новонастала ситуација „торпедује кинеску аргументацију по средини брода.“⁴ У пропагандном рату који је уследио у наредним данима, често се тумачило и како изјава Си Ђинпинга о „поштовању суверенитета и територијалног интегритета“ подразумева и припрему за промену курса, односно припрему за почетак кинеског удаљавања од Русије.

Истина, та тумачења најчешће су долазила од стране (самопрокламованих) политичких аналитичара и коментатора. Сврха је очигледно била више окренута томе да посеју панику или унесу конфузију у руском друштву (да се представи како ће Русија бити

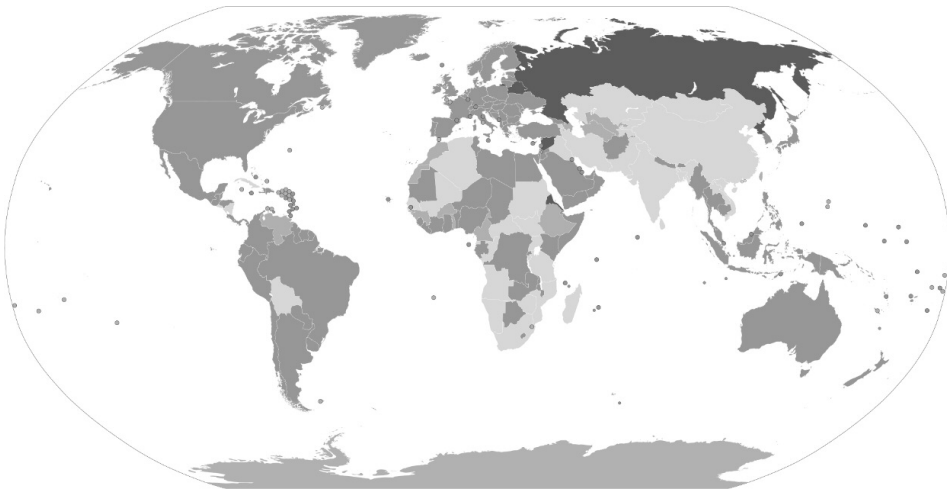
² Bukley, C. „'Abrupt Changes': China Caught in a Bind Over Russia's Invasion of Ukraine“, *New York Times*, 25 February 2022.

³ Ibid. Занимљивост везана за Кевина Руда јесте да се он Кином бави у континуитету скоро четири деценије, практично још од основних студија, пошто је дипломирао на Аустралијском националном универзитету у Канбери (*Australian National University*) на одељењу Биргман колеџа (*Burgmann College*) за азијске студије из области кинеског језика и кинеске историје. Његов псеудоним на кинеском језику је Lu Kewen (陸克).

⁴ Ibid.

потпуно изолована у међународним односима и остати апсолутно сама), него да допринесу промени става Кине, али стиче се утисак да ни од овог другог, секундарног циља нису одустајали. Између осталог и због тога што се оваквим приступом највероватније и „опипавао пулс“ власти у Пекингу и кинеског јавног мњења. У том контексту су, опет ваља подвући од стране аналитичара и коментатора, предлагани начини како се Кина може укључити у антируске активности. Углавном, процењивано је да би кинеско учешће, макар и индиректно, произвело драматичне последице по руску економију и руске војне потенцијале, те је зато навођено да би, на пример, помогле следеће мере: флукуација курса (нагло јачање курса) јуана у односу на рубљу која би могла допринети паду вредности руске валуте, произвести девалвацију и одмах затим – инфлацију у руском економском систему; недозвољавање званичној Москви да манипулише са девизним резервама у јуанима (у еквивалентној вредности од око 90 милијарди долара руских девизних резерви је у јуанима, па је требало спречити да се та средства конвертују у доларе или евре), чиме би се практично блокирала средства за одржавање авиона од кинеских произвођача ка руским корисницима, чиме би било угрожено не само функционисање путничког ваздушног саобраћаја већ и дејство војних ваздухоплова; обустављање кредитних линија за развој инфраструктуре које могу бити употребљене од стране Русије (у први мах то се односило на капацитете Азијске инфраструктурне инвестиционе банке).⁵

Карта 1: Резултати гласања у ГС УН 2. марта 2022. године.

⁵ He, L. „4 ways China is quietly making life harder for Russia“, CNN, 18 March 2022.

И поред свега, већ на првој седници Генералне скупштине УН специјално посвећеној теми Украјине, која је трајала од 28. фебруара до 2. марта 2022. године, показало се да Кина свакако неће беспоговорно следити западну политику и мере САД и ЕУ против Русије. Важно је напоменути да се тај догађај одиграва у тренутку најжешће антируске кампање у глобалним оквирима, када се притисцима и „моралним уценама“ од стране САД и ЕУ усмеравају сви остали актери да се „упишу“ на листу „савезника“. Иако је Резолуција ГС УН ES-11/1 усвојена убедљивом већином (141 глас за – на мапи тамно сиво, 5 против – црно, 35 уздржаних – светло сиво и 15 одсутних – сиво), Кина је том приликом предводила групу „уздржаних“.⁶ Текст Резолуције темељи се на позивању на „мисије и принципе који произилазе из Повеље Уједињених нација“ (практично се понављају речи Си Ђинпинга из његовог првог обраћања јавности), но ни то није био довољан разлог да представник Кине гласа „за“.⁷

Отуда и својерсна промена тактике САД и хитан билатерални састанак саветника за националну безбедност Џејка Саливена (*Jake Sullivan*) са чланом Политбироа Централног комитета Комунистичке партије Кине Јангом Ђечијем (*Yang Jiechi*) у Риму 14. марта 2022. године.⁸ Тема разговора била су дешавања у Украјини; више детаља из званичних саопштења није познато, али је зато приметно да се у западним средствима јавног информисања почиње спекулисати са могућностима санкционисања Кине. По истој матрици као и недељу дана раније износе се анализе и коментари, само су сада они директно намењени томе да посеју панику или унесу конфузију у кинеском друштву. Франсоа Годеман (*François Godement*) образлаже: „Пекинг се све више налази ушлетен у незгоду, која заправо ризикује да нашкоди сопственим (кинеским, прим. аут.) интересима и пројектима. Од могућих секундарних или индиректних санкција кинеским компанијама до сопствених иредентистичких тежњи и ревизионизма Си Ђинпинга који, попут Путина, манипулише етнонационализмом да би оспорио међународни поредак.“⁹ Хуанг Јукон (*Huang Yukon*) понавља да се мора вршити непосредни притисак на Кину како би она променила своју

⁶ „General Assembly holds emergency special session on Ukraine“, UN News, <https://news.un.org/en/story/2022/02/1112912>, 01/02/2023.

⁷ „Resolution A/ES–11/L.1“, UN GA, New York, 1 March 2022.

⁸ „Readout of National Security Advisor Jake Sullivan’s Meeting with Politburo Member Yang Jiechi“, White House, 14 March 2022.

⁹ Godement, F. *China’s Shifting Balance of Interests After the Ukraine Invasion*, <https://www.institutmontaigne.org/en/analysis/chinas-shifting-balance-interests-after-ukraine-invasion>, 03/02/2023.

политику према Русији.¹⁰ У том тренутку, дакле, све постаје проблематично у релацијама колективног Запада и Кине – то није само однос Пекинга према руском ангажману у Украјини већ и иредентистичке тежње (ту се мисли на Тајван), ревизионизам и етнонационализам који треба да послуже за оспоравање међународног поретка. Притисак је континуалан, концентрисан и циљан, са намером да изазове реакцију кинеских званичника. Међутим, у разговору са шпанским колегом кинески шеф дипломатије на све то реагује помало и лаконски, те каже: „Кина није страна у овој кризи и не жели да санкције утичу на Кину.“¹¹ Шта то конкретно значи, показује се врло брзо. У наставку заседања ГС УН 23 – 24. марта 2022. године украјинска делегација предлаже нову резолуцију под називом „Хуманитарне последице агресије на Украјину“ (*Humanitarian consequences of the aggression against Ukraine*) која ће и бити усвојена као Резолуција А/ЕS-11/2.¹² Резултат гласања је сличан као и онај од 2. марта – представници 140 држава дижу руку „за“, петоро су „против“, тридесет осморо је „уздржаних“, а десеторо нису присуствовали гласању. Кина поново предводи уздржане, одбијајући да се сврста у антируски блок у тренутку када је скоро три четвртине чланица у њему. Како је министар спољних послова објаснио – Кина није страна у кризи и то је разлог за уздржавање.

За даља дешавања, те седмице – од краја фебруара до почетка априла – показаће се као преломни тренуци. Својеврсни медијско-пропагандно-дипломатско-политички „блицкриг“ усмерен ка Кини није донео резултат: Пекинг није подлегао притиску, нити се уплашио претњи санкцијама, а на новом гласању у ГС УН одржаном 7. априла поводом гласања о резолуцији којом се предлагало суспендовање чланства Русије у Савету за људска права УН (А/ЕS-11/Л.4), Кина више није била ни уздржана, него – против.¹³ Овога пута 93 државе су гласале за (на мапи тамно сиво), против су биле 24 (црне боје), уздржаних је остало 58 (светло сиво), а није их присуствовало 18 (сиво). Пошто се одлуке доносе без рачунања уздржаних и одсутних, Русија је суспендована из Савета за

¹⁰ Yukon, H. *How the West Can Persuade China to Reconsider Its Russia Relationship*, Carnegie Endowment for International Peace, <https://carnegieendowment.org/2022/03/16/how-west-can-persuade-china-to-reconsider-its-russia-relationship-pub-86663>, 31/01/2023.

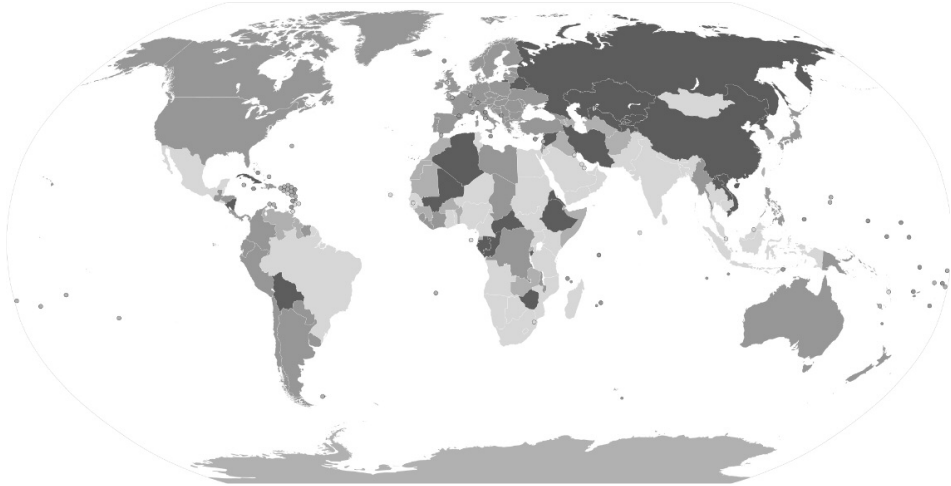
¹¹ Meredith, S. „China says it wants to steer clear of U.S. sanctions over Russia’s invasion of Ukraine“, *CNBC*, 15 March 2022.

¹² „Resolution A/ES – 11/2: Humanitarian consequences of the aggression against Ukraine“, UN GA, New York, 24 March 2022.

¹³ *General Assembly Adopts Text to Suspend Russian Federation from Human Rights Council, Continuing Emergency Special Session on Humanitarian Crisis in Ukraine A/ES-11/L.4*, UN, New York, 2022, <https://press.un.org/en/2022/ga12414.doc.htm>, 31/01/2023.

људска права УН, али је ово био и први пут од ескалације Украјинске кризе да се тако нагло смањи контингент гласова у овом телу које контролише западни блок (са трочетвртинске већине спали су на испод половичну).

Карта 2: Резултати гласања у ГС УН 7. априла 2022. године.

Одбијање да директно гласа против интереса Русије у ГС УН Кина ће показати и на заседању од 10. до 12. октобра, током којег је усвојена Резолуција ES-11/4 „Територијални интегритет Украјине: одбрана принципа Повеље Уједињених нација“, посвећена одржавању референдума у Луганској, Доњецкој, Запорошкој и Херсонској области о припајању Руској Федерацији.¹⁴

У међувремену, након априла 2022. године, званични Пекинг покреће све већи број заједничких иницијатива са Москвом, а билатерална сарадња наставља се као током претходних година. У завршној декларацији усвојеној на јунском састанку БРИКС-а одржаном у Пекингу, приоритет се даје „новој валутној корпи“ која треба да игра улогу „резервне валуте“, а Украјина се помиње тек у тачки 22 у којој стоји: „Разговарали смо о ситуацији у Украјини и још једном подсећамо на ставове наших држава изражене на одговарајућим форумима, односно Савету безбедности УН и Генералној скупштини УН. Подржавамо разговоре између Русије и Украјине. Такође смо разговарали о нашој забринутости због хуманитарне

¹⁴ „Resolution ES-11/4. Territorial integrity of Ukraine: defending the principles of the Charter of the United Nations“, UN GA, New York, 12 October 2022.

ситуације у и око Украјине и изразили нашу подршку напорима генералног секретара УН, агенција Уједињених нација, Међународног комитета Црвеног крста – да пружи хуманитарну помоћ у складу са основним принципима хуманитаризма, непристрасности и хуманости установљене Резолуцијом ГС УН 46/182.¹⁵ На септембарском самиту Шангајске организације за сарадњу у Самарканду Си Ђинпинг и Владимир Путин су имали тет-а-тет сусрет. Си Ђинпинг је истакао да кинеска страна има „бриге и питања“ око развоја ситуације у Украјини, на шта је председник Русије одговорио да „високо цени избалансiranу позицију Кине“ и да „разуме забринутост“. Истовремено, две стране су договориле изградњу још једног стратешког гасовода који ће повезивати руска изворишта са кинеским конзументима и то преко територије Монголије, па је стога организован и засебан трилатерални самит још током трајања годишњег окупљања чланица лидера ШОС.¹⁶

Својеврсни „дипломатски рат“ одигравао се и током организовања новембарског самита Г20 у Индонезији, а након позива пољског министра Пјотра Новака (*Piotr Nowak*) да се Русија искључи са састанка (а што је експресно подржао амерички председник Џозеф Бајден (*Joseph Biden*)). Кина је резолутно одбацила такву могућност.¹⁷ У заједничкој декларацији се наводи да „већина чланица осуђује руску инвазију“, али и „да су постојали други погледи и различите процене ситуације“, што се наравно односи и на став Кине по питању развоја ситуације у Украјини.¹⁸ Још раније, у мају, на самиту ЕУ – Кина, кинеска делегација упорно избегава да разговара о рату у Украјини, наводећи да треба причати само о „позитивним стварима“, што је натерало високог представника ЕУ за спољну и безбедносну политику Жозепа Борелја (*Josep Borrell*) да ту ситуацију опише као „дијалог глувих“.¹⁹

Како је време пролазило, током 2022. године, кинеско руководство је заправо показивало све мање разумевања за антируске ставове западних држава. Нетанијел Шер (*Nathaniel Sher*) направио је једну занимљиву компарацију анализирајући позиционирање Кине: „Када је Москва

¹⁵ „XIV BRICS Summit Beijing Declaration“, BRICS, Beijing, 23 June 2022.

¹⁶ Muratbekova, A. 2022 *SCO Summit in Samarkand: Key Takeaways*, Eurasian Research Institute, 2022, <https://www.eurasian-research.org/publication/2022-sco-summit-in-samarkand-key-takeaways/>, 28/01/2023.

¹⁷ Oshin, O. „China pushes back on suggestions Russia should be barred from G20“, *The Hill*, 22 March 2022.

¹⁸ Shepherd, C., Rauhala E. & Tan, R. „In G-20 talks, China objects to calling Russian invasion of Ukraine a ‘war’“, *Washington Post*, 15 November 2022.

¹⁹ „EU-China Summit: Speech by High Representative/Vice-President Josep Borrell at the EP Plenary“, European Union External Action Service, 06 April 2022.

наредила да тенкови уђу у престоницу њеног суседа, свет је са ужасавањем посматрао како Пекинг ћути. „Ситуација је прилично компликована“, наводи се у једној депеши Министарства спољних послова локалној амбасади. Неопходно је „дуно слушања, а мало говорења“. На дан инвазије, кинеска влада позвала је на „узајамно поштовање суверенитета и територијалног интегритета“. Али када се ратна магла повукла, трбухозборац Комунистичке партије Кине, *People's Daily* (мисли се на уреднички коментар из дневних новина Женмин Жибао (人民日報), прим. аут.), описао је пријатељство између Пекинга и Москве као „вечно и непоколебљиво“. Била је то 1956. година, а земља која је постала жртва ратоборности Кремља – Мађарска.²⁰ Себастијан Биба (*Sebastian Biba*) констатује: „Став Кине према рату у Украјини може се описати као ‘проруска неутралност’. Овај неугодан став је супротан великим надањима, посебно у Европи, да би овај рат могао бити тренутак за Кину да побољша свој нарушен међународни имиџ осудом руске агресије. Међутим, таква надања била су нереална, а такође нису поткрепљена политичким мерама које би биле корисне за подстицање подршке Кине.“²¹

Дакле, са једне стране постоји историјско искуство деловања Кине у (делимично и условно) сличним ситуацијама. Колико се на то обраћала пажња од стране аналитичара и коментатора који су испитивали позиционирање Кине? И врсни познаваоци Кине са солидним политичким искуством, попут Кевина Руда, превидели су ову чињеницу. Након годину дана трајања оружаног сукоба у Украјини није се показало да је „кинеска аргументација торпедована по средини брода.“ Чак напротив. Успеси кинеске дипломатије, у које треба убројати ширење и снажење ШОС, прерастање БРИКС-а у организацију сасвим новог типа (БРИКС плус), припреме за увођење нове обрачунске и/или резервне валуте која ће поспешити дедоларизацију глобалне економије и потписивање читавог низа нових стратешких споразума са муслиманским и заливским земљама током посете Си Ђинпинга Саудијској Арабији у децембру 2022. године, указују да се у односу незападних актера према Кини апсолутно ништа није променило. Та сарадња се одиграва раније програмираном динамиком и став Кине о руској војној интервенцији ту ништа не мења.

Такође, уочава се да је кинеско-руско партнерство стратешког карактера, то је безброј пута поновљено и потврђено; њега не може

²⁰ Sher, N. „China’s Position on Ukraine Will Be Determined by Events on the Battlefield“, *The Diplomat*, 02 April 2022.

²¹ Biba, S. „How to Make China Help Bring the War in Ukraine to an End“, *GIGA Focus (Asia)*, No. 3, June 2022, 1.

угрозити нити један оружани сукоб, нити притисак политичког Запада. Без обзира што је различитим изјавама кинеских званичника из првих дана и недеља кризе „учитавано“ другачије значење, очигледно је да Пекинг није спреман да жртвује то стратешко партнерство зарад одобривољавања САД и њихових партнера, а када се сагледају успеси кинеске дипломатије у новонасталим околностима, онда се не види ни разлог за жртвовање тог партнерства. Кинези нису гласали против Русије у ГС УН чак ни у тренуцима када је убедљива већина осталих то чинила.

Са друге стране, није баш сасвим јасно одакле убеђење да је међународни имиџ Кине нарушен, те да би он могао бити поправљен осудом Русије. Ко то мисли да је нарушен? Где је то међународни имиџ Кине лош? Није само политички Запад свет, нити САД и ЕУ могу говорити у име целог света. Ако је имиџ Кине у САД и западноевропским земљама лош, то апсолутно не значи и да је у остатку света лош.

Због тога се чини како су САД и ЕУ постале таоци две ствари које се тичу Кине. Прво, то су све оне акције и активности антикинеског карактера спровођене последњих година (од подржавања опозиције у Хонгконгу и подстицања насилних протеста, преко ограничавања ширења кинеских инвестиција и оптужби за „геноцид над Ујгурима“ и озбиљна кршења људских права, до непрестане проблематизације „тајванског питања“, а што је укључивало и августовску посету Тајпеју Ненси Пелоси (*Nancy Pelosi*), услед којих је кинеско руководство предвођено Си Ђинпингом изгубило поверење у добронамерност САД и политичког Запада). Друго, то су лоше процене проистекле из опасног samozаваравања да је политички Запад способан да наметне свој став у глобалним оквирима и да се према „западним стандардима“ и даље мере многе ствари у светској политици, укључујући и перцепције о имиџу појединих земаља. Кога и колико у незападном делу света интересује став САД или ЕУ о Кини, ако је познато да у свим тим макрорегионима који се простиру од Јужне Америке, преко Африке, па источно до Океаније Кина инвестира десетине милијарди на годишњем нивоу? Надање како ће уз пропагандне кампање, блажи или јачи политички притисак или претње санкцијама Кина подлећи, променити став и сврстати се уз антируски блок показало се наивним и неутемељеним.

Кина се руководи сопственим интересима, а они се ипак тичу стварања ефективне равнотеже снага у међународним односима, а која ће резултирати успостављањем новог светског поретка. На том послу, Пекингу је Русија савезник. Зато је Кина током 2022. године наставила сарадњу са Русијом, не придружујући се антируском блоку који су предводиле САД. И судећи по текућем развоју ситуације, тај став ће се, уколико се постојеће околности наставе, врло тешко мењати.

Библиографија

- Biba, S. „How to Make China Help Bring the War in Ukraine to an End“, *GIGA Focus (Asia)*, No. 3, June 2022, 1-9.
- Bukley, C. „'Abrupt Changes': China Caught in a Bind Over Russia's Invasion of Ukraine“, *New York Times*, 25 February 2022.
- „EU-China Summit: Speech by High Representative/Vice-President Josep Borrell at the EP Plenary“, European Union External Action Service, 06 April 2022.
- General Assembly Adopts Text to Suspend Russian Federation from Human Rights Council, Continuing Emergency Special Session on Humanitarian Crisis in Ukraine A/ES-11/L.4*, UN, New York, 2022, <https://press.un.org/en/2022/ga12414.doc.htm>, 31/01/2023.
- „General Assembly holds emergency special session on Ukraine“, UN News, <https://news.un.org/en/story/2022/02/1112912>, 01/02/2023.
- Godement, F. *China's Shifting Balance of Interests After the Ukraine Invasion*, <https://www.institutmontaigne.org/en/analysis/chinas-shifting-balance-interests-after-ukraine-invasion>, 03/02/2023.
- He, L. „4 ways China is quietly making life harder for Russia“, *CNN*, 18 March 2022.
- Meredith, S. „China says it wants to steer clear of U.S. sanctions over Russia's invasion of Ukraine“, *CNBC*, 15 March 2022.
- Muratbekova, A. *2022 SCO Summit in Samarkand: Key Takeaways*, Eurasian Research Institute, 2022, <https://www.eurasian-research.org/publication/2022-sco-summit-in-samarkand-key-takeaways/>, 28/01/2023.
- Oshin, O. „China pushes back on suggestions Russia should be barred from G20“, *The Hill*, 22 March 2022. „Readout of National Security Advisor Jake Sullivan's Meeting with Politburo Member Yang Jiechi“, White House, 14 March 2022.
- „Resolution A/ES - 11/2: Humanitarian consequences of the aggression against Ukraine“, UN GA, New York, 24 March 2022.
- „Resolution A/ES - 11/L.1“, UN GA, New York, 1 March 2022.
- „Resolution ES-11/4. Territorial integrity of Ukraine: defending the principles of the Charter of the United Nations“, UN GA, New York, 12 October 2022.
- Shepherd, C., Rauhala, E. & Tan, R. „In G-20 talks, China objects to calling Russian invasion of Ukraine a 'war'“, *Washington Post*, 15 November 2022.
- Sher, N. „China's Position on Ukraine Will Be Determined by Events on the Battlefield“, *The Diplomat*, 02 April 2022.
- „XIV BRICS Summit Beijing Declaration“, BRICS, Beijing, 23 June 2022.

Yukon, H. *How the West Can Persuade China to Reconsider Its Russia Relationship*,
Carnegie Endowment for International Peace,
<https://carnegieendowment.org/2022/03/16/how-west-can-persuade-china-to-reconsider-its-russia-relationship-pub-86663>, 31/01/2023.

**CHINA AND THE UKRAINIAN CRISIS:
NON-ALIGNMENT IN THE ANTI-RUSSIAN BLOC**

Dušan PROROKOVIĆ

SUMMARY

The escalation of the Ukrainian crisis represents one of the most important events in contemporary international relations. After a year of its duration, it can be stated that nothing is the same in world politics. Special attention is drawn to the fact that, excluding the countries of the political West (including Japan, South Korea, Australia and New Zealand), no one else, not a single non-Western actor, was included in the anti-Russian bloc. China's foreign policy positioning in that context is very interesting, and bearing in mind that it is one of the most important actors in international relations, it is entirely possible that this approach encouraged other non-Western actors not to succumb to the pressures of the US and the EU. The author's research question is: why didn't China join the anti-Russian bloc? The hypothesis being proven is that the Chinese leadership had no intention of doing so, despite the naive belief of Western actors that it might happen at some point. The conclusion is that China has a relatively recent historical experience of acting in such situations (Hungary in 1956), as well as that the trust was lost between China and the West, as a result of which the official Beijing had no reason to sacrifice its strategic partnership with Moscow. China is guided by its own interests, and yet they concern the creation of an effective balance of power in international relations that will result in the establishment of a new world order. Russia is Beijing's ally in this work.

Keywords: China, Ukrainian crisis, Russia, USA, anti-Russian bloc, non-Western actors.